
Avtalspension PA 16 Fond

Försäkringsvillkor 2024

Villkoren gäller från 1 januari 2024.

Villkoren gäller även för försäkringsavtal som ingåtts såväl före som efter detta datum.

Innehållsförteckning

Allmänna villkor	3
1. I PA 16 kan följande försäkringar ingå	3
2. Behörighet att teckna försäkring	3
3. Ikraftträdande av avtal och inträde av försäkringsskydd	3
4. Uppsägning av avtal och upphörande av försäkringsskydd	3
5. Handelsbanken Livs rätt att ändra försäkringsavtal	3
6. Hälsoprövning	3
7. Premie och premiebetalning	4
8. Förvaltning av försäkringskapitalet	4
9. Äganderätt samt rätt att ändra eller förfoga över försäkringen	4
10. Ändringsrätt vid inträffad familjehändelse	5
11. Återköp	5
12. Flytt av försäkringskapital	5
13. Begränsningar i försäkringens giltighet	5
14. Avgifter	5
15. Tidpunkt och sätt för utbetalning	5
16. Räntebestämmelser vid utbetalning	6
17. Förmånstagare	6
18. Avkastningsskatt	7
19. Preskription	7
20. Ansvar för felaktiga och försenade meddelanden	7
21. Ansvarsbegränsning	7
22. Information till den försäkrade	7
23. Behandling av personuppgifter	7
24. Skaderegistrering	8
Produktvillkor	9
Ålderspension	9
Ordförklaringar	10
Kundklagomål i Handelsbanken Liv	11

Allmänna villkor

Försäkringsgivare är Handelsbanken Liv
Försäkringsaktiebolag med organisationsnummer
516401-8284 och med säte i Stockholm.

Dessa villkor gäller för de försäkringsåtaganden
Handelsbanken Liv tillhandahåller i form av fondförsäkring
för individuell ålderspension inom PA 16 Avdelning II samt
ålderspension valbar Avdelning I enligt
tjänstepensionsavtalet PA 16. Vi benämner det
fortsättningsvis som PA 16.

PA 16 bygger på överenskommelse träffad mellan
kollektivavtalsparterna Arbetsgivarverket och dess fackliga
motparter, Saco-S och Seko. Även OFR/S,P,O är anslutna.

Statens tjänstepensionsverk, i fortsättningen kallat SPV är
valcentral och administrerar den försäkrades val.

Avtal om enskild försäkring grundar sig på de uppgifter som
försäkringstagaren eller den försäkrade skriftligen alternativt
via e-legitimation lämnat SPV eller Handelsbanken Liv. Om
någon uppgift är oriktig eller ofullständig, gäller
bestämmelserna i lagen om försäkringsavtal. Handelsbanken
Liv har rätt att på sådan grund säga upp enskilt
försäkringsavtal.

Utöver dessa villkor gäller försäkringsavtalslagen eller
allmän svensk lag i övrigt. Innehållet i kollektivavtalet kan
få betydelse för tillämpningen av försäkringsavtalet.

1. I PA 16 kan följande försäkringar ingå

- Ålderspension
- Ålderspension med återbetalningsskydd

2. Behörighet att teckna försäkring

Avtalspension PA 16 kan tecknas i Handelsbanken Liv av
den som arbetar hos arbetsgivare som tecknat
tjänstepensionsavtalet PA 16 och i övrigt uppfyller de krav
som pensionsavtalet ställer för pensionsval.

Försäkringen tecknas, med arbetsgivaren som
försäkringstagare och den anställde som försäkrad.

3. Ikraftträdande av avtal och inträde av försäkringsskydd

Försäkringsavtalet börjar gälla när Handelsbanken Liv fått
besked om den försäkrades val från SPV. I de fall
hälsoprövning krävs, ska den försäkrade dessutom ha
genomgått av Handelsbanken Liv godkänd hälsoprövning.

Försäkringsskyddet inträder när SPV meddelat
Handelsbanken Liv om den försäkrades val, under
förutsättning att premien eller inflyttat försäkringskapital
därefter överförs till bolaget.

4. Uppsägning av avtal och upphörande av försäkringsskydd

Försäkringsavtalet och försäkringsskyddet upphör vid
försäkringstidens slut, det vill säga när försäkringen är

slututbetald, om inget annat anges i försäkringsbeskedet
eller när försäkringen sägs upp.

När uppsägning av försäkringsavtal från Handelsbanken
Livs sida fått verkan medför uppsägning att ålderspension
med återbetalningsskydd kan nedsättas enligt punkt 13.

Vid flytt av försäkringskapital upphör försäkringen när
kapitalet lämnat Handelsbanken Liv för vidare förmedling
via valcentral till mottagande försäkringsbolag.

5. Handelsbanken Livs rätt att ändra försäkringsavtal

Handelsbanken Liv har rätt att under försäkringstiden ändra
villkoren för försäkringsavtalet om det behövs på grund av
avtalets art eller annan särskild omständighet. Ändringen
kan avse beräkningsantaganden, avgifter och
försäkringsvillkor i övrigt.

Andra särskilda omständigheter är till exempel att det
kollektivavtalade pensionsavtalet ändras, ändring av
lagstiftning, lagtillämpning, myndighets föreskrift, eller
annan förutsättning för försäkringsavtalet som
Handelsbanken Liv inte råder över.

För att en ändring i försäkringsvillkoren ska få verkan mot
försäkrad ska detta skriftligen informeras. Ändringen gäller
då från nästkommande premiebetalning och får med vissa
undantag verkan även för redan uppkommit kapital. Om
premieöverföringen avslutats börjar ändringen att gälla när
den försäkrade fått informationen från Handelsbanken Liv.

Ändringar på grund av ändrad lagstiftning, lagtillämpning,
pensionsöverenskommelsen mellan parterna kan börja gälla
omedelbart.

Förlängning av försäkring

Handelsbanken Liv har rätt att förlänga försäkringen 36
månader vid den tidpunkt som pensionsavtalet bestämmer,
för närvarande 69 år om försäkrad inte svarar på bolagets
avisering inför den avtalade utbetalningstidpunkten. Om
försäkringen förlängs fortsätter försäkringsavtalet att gälla
på samma sätt, med vid var tid gällande försäkringsvillkor,
som innan förlängningen. Utbetalning kan dock aktualiseras
när som helst efter ursprungligt avtalad utbetalningstidpunkt
om försäkrad begär det.

Om försäkrad inte hör av sig efter förlängning påbörjar vi
utbetalning enligt avtal vid den nya tidpunkten.

Om tidpunkt och sätt för utbetalning, se punkt 15.

6. Hälsoprövning

Vid nyteckning av Ålderspension eller Ålderspension med
återbetalningsskydd krävs ingen hälsoprövning.

Hälsoprövning kan krävas vid vissa typer av ändring, vilket
framgår av produktvillkoren. Hälsoprövning krävs inte vid
familjehändelse se punkt 10.

Bedömningen avser hälsoförhållandena med mera intill den tidpunkt då den försäkrades begäran om ändring samt fullständiga handlingar lämnats till Handelsbanken Liv.

7. Premie och premiebetalning

Premien betalas av arbetsgivaren. SPV fakturerar arbetsgivaren och ansvarar för att premien månadsvis vidarebefordras till Handelsbanken Liv. Varje premie ger upphov till ett visst försäkringskapital. Kapitalets storlek är beroende av avkastningen och de avgifter och antaganden om livslängd som Handelsbanken Liv tillämpar, samt den avkastningsskatt som bolaget är skyldigt att betala.

Rättelser av för högt inbetald premie kan innebära att beloppet återtas från försäkringen. Återtaget belopp kan inte överstiga värdet i försäkringen. Det får heller inte ske under utbetalningstiden eller då försäkringen har slututbetalats.

Återbetalning sker till valcentralen och med stöd av administrationsavtalet mellan Handelsbanken Liv och Arbetsgivarverket. Försäkringskapitalet minskas på så sätt att försäkringen får samma värde som om denna premie inte betalats in.

8. Förvaltning av försäkringskapitalet

Kapitalet i försäkringen placeras i sådana fonder som enligt Handelsbanken Livs regler kan knytas till försäkring. Handelsbanken Liv har rätt att bestämma ett högsta antal fonder som samtidigt får vara knutna till försäkringen. Fondandelarna ägs av Handelsbanken Liv men bolaget har inte något ansvar för värdeutvecklingen av fondandelarna.

När och hur placeras premie och inflyttat kapital

Första premien kan placeras i försäkringen tidigast när försäkringsavtalet börjat gälla. Placering av fondandelar sker inom fem bankdagar efter det att Handelsbanken Liv tagit emot uppgift från SPV om den försäkrades val och premien mottagits. Det gäller även kommande premier och kapital som flyttas in till försäkringen.

Placering sker till det andelsvärde som offentligt noterats för den dag transaktionen sker eller till motsvarande kurs som Handelsbanken Liv på objektiva grunder bestämt.

Premie och kapital placeras i den entréfond som Handelsbanken Liv vid varje tillfälle anvisar.

Den försäkrade kan även göra egna fondval. Information om aktuell entréfond och möjliga fondval finns på handelsbanken.se/pa16.

Försäkringen tillgodoräknas inte någon ränta innan fondplacering sker.

Ändra placeringsprofil och byta fonder

Den försäkrade har rätt att byta fonder för försäkringskapitalet samt ändra placeringsprofil för kommande premier inom Avtalspension PA16.

Försäkringskapitalets värde vid byte av fond är aktuellt fondandelsvärde. Fondbyte sker inom fem bankdagar från begäran.

Begäran om ändring av placeringsprofil och fondbyte görs på våra digitala mötesplatser.

Handelsbanken Liv tar hänsyn till en omplaceringsorder per dag och är inte skyldig att genomföra ofullständiga eller felaktigt ifyllda sådana. De får heller inte skickas som e-post.

Om försäkringstagare/försäkrad/förmånstagare har adress i USA, eller annat land med restriktioner för handel med fonder, kan rätten att byta fonder på försäkringskapitalet begränsas helt eller delvis.

Ändra fondutbud

Om en fond som kan knytas till en försäkring inte längre motsvarar Handelsbanken Livs kvalitetskrav eller på grund av omständighet utanför bolagets kontroll, förbehåller sig bolaget rätten att stänga en fond för ytterligare premier och/eller fondbyten. Av samma skäl förbehåller sig Handelsbanken Liv även rätten att utesluta en fond ur tillgängligt fondutbud. Medel i en utesluten fond placeras då i annan lämplig fond eller, om sådan inte finns i aktuellt fondutbud för Avtalspension PA16, i en korträntefond s k penningmarknadsfond. Handelsbanken Liv har inte rätt att ta ut avgift för fondbyte som sker efter stängning eller uteslutning av fond. Handelsbanken Liv informerar innan sådan förändring och/eller fondbyte görs.

Riskkompensation

Försäkring vars försäkringskapital inte helt omfattas av återbetalningsskydd tillförs riskkompensation. Beräkningen av riskkompensationen baseras på Handelsbanken Livs tillämpade antagande om livslängd för försäkringen. Bolaget har rätt att ändra tillämpat livslängdsantagande under försäkringstiden.

9. Äganderätt samt rätt att ändra eller förfoga över försäkringen

Arbetsgivaren är försäkringstagare och den försäkrade är oåterkallelig förmånstagare i fråga om rätten till försäkringsförmånen. Behörighet att förfoga över försäkringen tillkommer i första hand den försäkrade och i andra hand förmånstagare.

Ändring kan inte, utan samtycke från Handelsbanken Liv, ske på annat sätt än vad som framgår av dessa allmänna villkor eller produktvillkoren.

Den försäkrade har rätt att vidta åtgärder i de avseenden som framgår nedan:

- vid pensioneringstillfället ändra pensionsålder och utbetalningstid.
- lägga till eller ta bort återbetalningsskydd. I förstnämnda fall efter familjehändelse eller godkänd hälsoprövning. Vid tillägg av återbetalningsskydd enbart för framtida premier krävs inte familjehändelse eller godkänd hälsoprövning. Se även under punkt 10.
- byta fonder
- ändra förmånstagarförordnande
- byta placeringsprofil för kommande premier
- begära flytt av försäkringskapital

Vid byte av arbetsgivare inom avtalsområdet sker automatiskt överlåtelse av försäkringen till den nye arbetsgivaren.

Ändring från tjänstepension till privat pension kan inte ske.

Pantsättning kan inte ske. Försäkringen får heller inte ändras på sådant sätt att den inte längre uppfyller inkomstskattelagen.

Efter den försäkrades död har förmånstagare rätt att byta fonder. Finns flera förmånstagare kan byte av fonder endast göras om förmånstagare är överens.

10. Ändringsrätt vid inträffad familjehändelse

Denna ändringsrätt är en rätt att, utan hälsoprövning, byta till försäkring med återbetalningsskydd även för intjänat kapital om den försäkrade gifter sig eller inleder sådant samboende som avses i sambolagen eller får arvsberättigat barn.

Skriftlig begäran om ändring görs till Handelsbanken Liv och måste göras inom ett år från sådan händelse. Rätten att lägga till återbetalningsskydd gäller till dess att ålderspensionen börjat betalas ut.

11. Återköp

Försäkringen kan inte återköpas.

12. Flytt av försäkringskapital

Försäkrad kan begära flytt av försäkringskapital till en försäkringsgivare och försäkring som är godkänd av kollektivavtalsparterna.

Flytt ska ske i enlighet med bestämmelserna i inkomstskattelagen. Flytten ska även följa regler i överenskommelsen om ålderspension enligt PA 16 samt de regler som upprättats mellan Handelsbanken Liv och SPV.

Försäkringskapital kan flyttas till försäkring med motsvarande omfattning. Det innebär att flytt från försäkring utan återbetalningsskydd kan endast göras till försäkring utan återbetalningsskydd. Flytt från försäkring med återbetalningsskydd endast görs till försäkring med återbetalningsskydd.

Begäran om flytt görs normalt till valcentralen men begäran kan också ske direkt till Handelsbanken Liv om avgivande försäkringsbolag inte anslutit sig som valbart bolag inom avtalsområdet. Flytt kan inte göras om försäkrad avlidit eller om utbetalning startat.

Det flyttbara försäkringskapitalet utgörs av fondandelarnas värde vid tidpunkten för försäljning.

Genomförs flytten senare än 7 kalenderdagar efter den av valcentralen senaste angiven dag beräknas räntekompensation utifrån den räntesats som Pensionsnämnden beslutat. Om räntekompensationen understiger 0,25 procent av gällande prisbasbelopp behöver någon ränta inte betalas.

13. Begränsningar i försäkringens giltighet

Har den försäkrade lämnat oriktiga eller ofullständiga uppgifter om hälsoförhållanden eller tidpunkt av familjehändelse kan detta medföra inskränkning i Handelsbanken Livs förpliktelser. Detta innebär att försäkringens återbetalningsskydd kan reduceras till den omfattning det skulle ha haft med hänsyn till om riktiga och fullständiga uppgifter lämnats.

Om oriktigheten eller ofullständigheten upptäcks innan försäkringsfall ska Handelsbanken Liv utan oskäligt dröjsmål skriftligen meddela den försäkrade att försäkringsskyddet är reducerat. Handelsbanken Liv har även rätt att säga upp försäkringen i enlighet med försäkringsavtalslagens bestämmelser.

Påföljderna vid oriktiga eller ofullständiga uppgifter gäller även mot förmånstagare.

14. Avgifter

Handelsbanken Liv tar ut avgifter för att täcka kostnader under hela försäkringstiden. Avgifter tas ut fortlöpande från försäkringskapitalet genom minskning av antalet fondandelar. Information om gällande avgifter finns på Handelsbankens webbplats.

För fonder som är knutna till försäkringen tas en fondförvaltningsavgift ut. Eventuell rabatt på fondförvaltningsavgiften beräknas och tillförs försäkringen fortlöpande genom köp av nya fondandelar enligt samma fördelning som gäller för befintligt fondinnehav.

Information om gällande fondförvaltningsavgift och eventuell rabatt finns på Handelsbankens webbplats.

Storleken på avgifter samt sättet att ta ut avgifter kan ändras under försäkringstiden efter godkännande av kollektivavtalsparterna.

15. Tidpunkt och sätt för utbetalning

Tidpunkt för utbetalning

Begäran om uttag av ålderspension kan göras av den försäkrade. Utbetalningen av försäkringens fondandelar fördelas under utbetalningstiden enligt de regler som Handelsbanken Liv tillämpar för den aktuella försäkringen. Fördelning sker med hjälp av särskilda antaganden om bland annat livslängd, prognosränta, framtida avgifter och framtida uttag av skatt. Handelsbanken Liv har rätt att ändra dessa antaganden. Utbetalning sker till den kurs som noterats, eller som Handelsbanken Liv på objektiva grunder bestämt, förutsatt att försäljning kan ske i samtliga till försäkringen knutna fonder.

Utbetalning sker på Handelsbanken Livs ordinarie utbetalningsdag. Uppgift om ordinarie utbetalningsdag finns på handelsbanken.se/avtalspension eller kontakta oss.

Om det behövs för att det belopp som ska utbetalas ska uppgå till den minimigräns för utbetalning som Handelsbanken Liv tillämpar har Handelsbanken Liv vid periodiska utbetalningar rätt att ändra utbetalningstiden samt förlänga utbetalningsterminen. Om det inte skulle vara

tillräckligt har Handelsbanken Liv rätt att betala ut hela försäkringskapitalet med ett engångsbelopp.

Har utbetalning gjorts under felaktiga förutsättningar är betalningsmottagaren skyldig att återbetala beloppet.

Utbetalning vid dödsfall

Vid utbetalningar av pension på grund av den försäkrades död beräknas utbetalningen inför varje utbetalningstillfälle med hjälp av gällande antaganden vid beräkningstillfället. Handelsbanken Liv är skyldigt att registrera dödsfallet inom fem bankdagar från det att Handelsbanken Livs huvudkontor erhållit handlingar som styrker dödsfallet.

Anmälan om dödsfall ska göras skriftlig till Handelsbanken Livs huvudkontor snarast möjligt.

Den som gör anspråk på utbetalning ska styrka sin rätt till beloppet. De handlingar och övriga upplysningar som är av betydelse för bedömning av försäkringsfallet ska lämnas och skickas in utan kostnad för Handelsbanken Liv.

Medgivande för Handelsbanken Liv att för bedömning hämta in upplysningar från läkare, annan sjukvårdspersonal, sjukhus, annan sjukvårdsinrättning, allmän försäkringskassa eller annan försäkringsinrättning ska lämnas om bolaget begär det.

Om det med hänsyn till dödsorsak eller av annat skäl finns anledning att utreda om någon uppgift som lagts till grund för försäkringen varit oriktig eller ofullständig, behöver utbetalning inte ske förrän en månad förflutit efter att sådan utredning, som ska bedrivas med skyndsamhet, avslutats.

Utbetalning sker till den kurs som noterats, eller som Handelsbanken Liv på objektiva grunder bestämt, förutsatt att försäljning kan ske i samtliga till försäkringen knutna fonder.

Om det behövs för att det belopp som ska utbetalas ska uppgå till den minimigräns för utbetalning som Handelsbanken Liv tillämpar har Handelsbanken Liv vid periodiska utbetalningar rätt att ändra utbetalningstiden samt förlänga utbetalningsterminen. Om det inte skulle vara tillräckligt har Handelsbanken Liv rätt att betala ut hela försäkringskapitalet med ett engångsbelopp.

Har utbetalning gjorts under felaktiga förutsättningar är betalningsmottagaren skyldig att återbetala beloppet.

Utbetalningssätt

Handelsbanken Liv har rätt att bestämma på vilket sätt utbetalning ska ske. Utbetalning görs i regel till konto i Handelsbanken. Handelsbanken Liv har rätt att för ändamålet öppna nytt konto i Handelsbanken.

16. Räntebestämmelser vid utbetalning

Dröjsmålsränta

Om utbetalning av pension sker senare än en månad, efter det att rätten till ersättning inträtt och fullständigt underlag för utbetalning lagts fram till Handelsbanken Liv, betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen för tid därefter.

Dröjsmålsränta beräknas även på upplupen förräntningsrörelseränta.

Så snart dröjsmål föreligger hos Handelsbanken Liv ersätts eventuell förräntningsrörelseränta med dröjsmålsränta.

Förräntningsrörelseränta

Kan en utbetalning inte verkställas trots att Handelsbanken Liv vidtagit de åtgärder för reglering av försäkringsfallet som åvilar bolaget betalas ränta på förfallet belopp. Om utbetalning av pension sker senare än en månad efter rätten till ersättning inträtt betalar Handelsbanken Liv förräntningsrörelseränta på förfallet belopp.

Förräntningen sker från och med en månad efter nämnda dag med den för Handelsbanken Liv gällande räntesatsen.

17. Förmånstagare

Utbetalning av ålderspension sker till den försäkrade.

Utbetalning av återbetalningsskydd efter den försäkrades dödsfall sker till insatt förmånstagare. Den försäkrade har rätt att själv bestämma vem som ska vara förmånstagare. Har inget förordnande anmälts till Handelsbanken Liv gäller det generella förordnande som anges i produktvillkoren.

En ändring av ett förmånstagarförordnande kan endast ske genom att den försäkrade skriftligt meddelar Handelsbanken Liv.

Tillåtna förmånstagare

För pensionsförsäkring begränsar inkomstskattelagen kretsen av möjliga förmånstagare till make/ sambo, tidigare make/sambo samt barn till den försäkrade eller dennes make/sambo eller tidigare make/sambo. Även fosterbarn och bortadopterade barn kan vara förmånstagare, däremot inte barnbarn. Omfattar förordnandet annan person är det i den delen utan verkan.

Tolkning av förmånstagarförordnande

Om inte annat framgår av omständigheterna i det enskilda fallet gäller följande vid tolkning och tillämpning av förmånstagarförordnande.

Med make avses person som den försäkrade är gift med eller registrerad partner. Make är förmånstagare även när mål om äktenskapsskillnad, eller mål om upplösning av registrerat partnerskap, pågår. Med sambo avses ogift person som annan ogift person sammanbor med på sådant sätt som avses i sambolagen.

Med barn avses arvsberättigade barn. Barn som inte är arvsberättigade, till exempel styvbarn, fosterbarn och bortadopterade barn måste namnges för att vara förmånstagare. Försäkringsbeloppet fördelas lika mellan barnen och varje gren får lika stor andel av beloppet. I avlidet barns ställe inträder övriga barn. Vid förordnandet make och barn eller sambo och barn får maken/sambon hälften och barnen hälften. Är maken/sambon avliden får barnen hela beloppet. Om alla barn är avlidna får maken/sambon hela beloppet. Med barn avses här detsamma som angivits ovan.

I det fall en namngiven förmånstagare är avliden vid tidpunkten för utbetalning upphör förordnandet till denne och utbetalning av dennes del sker till övriga namngivna förmånstagare.

I den mån annan än namngiven förmånstagare är avliden eller inte vill ta emot sitt förvärv, ska dennes rätt övergå till den förmånstagare som enligt förordnandet står närmast i tur.

Om en förmånstagare har avlidit eller om förordnandet avseende denne har förfallit eller på annat sätt inte kan verkställas och det varken av förordnandet eller av övriga omständigheter kan utläsas vem som ska träda in i förmånstagarens ställe, ska dennes andel tillfalla övriga förmånstagare. I den mån förmånstagarna har rätt till olika andel eller belopp ska förmånstagarnas andel eller belopp ökas utan att den relativa fördelningen dem emellan förändras.

Twist om tolkning av förmånstagarförordnande

Om twist uppkommer beträffande tolkning av ett förmånstagarförordnande eller dess omfattning i övrigt tar Handelsbanken Liv inte ställning till tvisten annat än om något av anspråken framstår som uppenbart oggrundat.

I avvaktan på att de tvistande kommer överens eller tvisten prövas i domstol förräntar Handelsbanken Liv förfallet belopp med den räntesats som bolaget vid varje tillfälle tillämpar. Handelsbanken Liv kan även välja att sätta ned förfallet belopp hos Länsstyrelsen.

18. Avkastningsskatt

Handelsbanken Liv är skyldig att betala avkastningsskatt försäkringskapitalet. Avkastningsskatt beräknas enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel.

För att täcka Handelsbanken Livs skattekostnader minskas försäkringens försäkringskapital varje år med motsvarande belopp som Handelsbanken Liv har att betala i avkastningsskatt.

19. Preskription

Rätten till utbetalning preskriberas i enlighet med försäkringsavtalslagen.

20. Ansvar för felaktiga och försenade meddelanden

Anspraak på Handelsbanken Liv kan inte grundas på uppgifter i dokument eller meddelande från bolaget om dokumentet eller meddelandet till följd av misstag fått felaktig formulering om inte Handelsbanken Liv underlåter att rätta uppgiften snarast sedan felet upptäckts.

Om Handelsbanken Liv enligt dessa villkor är skyldigt att underrätta annan part anses skyldigheten fullgjord då underrättelsen avsänts, om inte annat gäller enligt försäkringsavtalslagens bestämmelser, oavsett om den når mottagaren.

Meddelande från den försäkrade eller annan berättigad ska anses ha inkommit till Handelsbanken Liv den dag

meddelandet ankomststämplat eller på annat sätt daterats hos Handelsbanken Livs huvudkontor.

Den försäkrade eller annan berättigad ska utan dröjsmål påtala dels eventuella fel i mottagna handlingar och om bekräftelse på begärd åtgärd inte kommit denne tillhanda.

Handelsbanken Liv är inte ansvarigt för skada som skulle ha kunnat undvikas om reklamation skett utan dröjsmål.

21. Ansvarsbegränsning

Handelsbanken Liv utger inte dröjsmålsränta och ansvarar inte heller för förlust som kan uppstå om fondtransaktion, utredning eller utbetalning fördröjs beroende på svenskt eller utländskt lagbud, svensk eller utländsk myndighetsåtgärd, krigshändelse, terroristattack, strejk, blockad, bojkott, lockout eller annan liknande omständighet.

Förbehållet i fråga om strejk, blockad, bojkott och lockout gäller även om Handelsbanken Liv självt är föremål för eller vidtar sådan konfliktåtgärd. Handelsbanken Liv ska dock göra vad som skäligen kan begärs av bolaget för att begränsa de skador som kan uppkomma för försäkringstagaren eller försäkrad.

Skada som uppkommit i andra fall ersätts inte om Handelsbanken Liv varit normalt aktsamt.

22. Information till den försäkrade

Efter att försäkringsavtal har träffats får den försäkrade ett försäkringsbesked som är bolagets bekräftelse på att försäkringsavtal kommit till stånd. Nytt försäkringsbesked lämnas vid vissa ändringar till exempel tillägg av återbetalningstid och ändrad utbetalningstid.

En gång per år informeras den försäkrade om aktuellt värde samt under närmast föregående år inbetalda premier och uttagna avgifter med mera. Aktuellt värde finns även på Handelsbankens internetjänst.

23. Behandling av personuppgifter

Som personuppgiftsansvarig behandlar Handelsbanken Liv personuppgifter för att kunna erbjuda och leverera de försäkringar och tjänster som vi har kommit överens om och för andra ändamål som att till exempel följa lagar och andra regler.

Utförlig information om Handelsbanken Liv behandling av personuppgifter och dina rättigheter i samband med sådan behandling finns på www.handelsbanken.se.

Har du frågor, synpunkter eller klagomål kring hur vi behandlar dina personuppgifter kan du kontakta vårt dataskyddsombud på dpo@handelsbanken.se eller skriva till följande adress:

Handelsbanken
Dataskyddsombud
106 70 Stockholm

För eventuella klagomål rörande behandlingen av dina personuppgifter kan du även kontakta tillsynsmyndigheten, Integritetsskyddsmyndigheten, imy@imy.se

24. Skaderegistrering

Handelsbanken Liv använder sig också av ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR). Detta register innehåller vissa uppgifter om skadan samt uppgift om vem som begärt ersättning och används endast i samband med skadereglering. Det innebär att Handelsbanken Liv får reda på om du tidigare anmält någon skada hos annat försäkringsbolag. Ändamålet med GSR är att tillhandahålla ett underlag till försäkringsföretag för att

identifiera oklara försäkringsfall. Därigenom kan företagen motverka utbetalning av ersättningar som baseras på oriktiga uppgifter. Uppgifterna kan även användas i avidentifierad form för statistiska ändamål.

Personuppgiftsansvarig för GSR är Skadeanmälningsregister (GSR) AB, Box 24171, 104 51 Stockholm. Se www.gsr.se för mer information om den behandling av uppgifter som förekommer i registret.

Produktvillkor

Ålderspension

Försäkringsförmåner

- Ålderspension
- Ålderspension med återbetalningsskydd

Ålderspensionen

Ålderspensionen baseras på det försäkringskapital, som byggts upp genom inbetalning av premier.

Pensionen varierar med värdet av de fondandelar som är knutna till försäkringen när utbetalning ska ske.

Avtalspension PA 16 betalas ut livsvarigt från den fasta åldern för pensionsuttag, för närvarande 69 år, eller efter ansökan från försäkrad.

Vid pensioneringstillfället kan tidpunkten för första utbetalning ändras.

Om den försäkrade avlider före pensionsåldern upphör försäkringen att gälla utan att någon utbetalning sker.

Förmånstagare

Utbetalning av ålderspensionen sker alltid till den försäkrade i egenskap av förmånstagare till ålderspensionen. Förmånstagarförordnande får inte återkallas.

Återbetalningsskydd

Återbetalningsskydd innebär att pensionen betalas ut till förmånstagare vid den försäkrades dödsfall.

Vid dödsfall innan pension börjat betalas ut, betalas försäkringskapitalet ut till förmånstagare i fem år.

När pensionen börjat betalas ut gäller försäkringen med ett efterlevandeskydd under en viss tid, den så kallade garantitiden. Om den försäkrade inte gjort annat val är garantitiden 20 år. Ändring av garantitid kan göras vid uppnådd pensionsålder.

Om den försäkrade valt tidsbegränsad utbetalning av ålderspensionen, mellan 10 och 20 år kommer garantitiden att överensstämma med vald utbetalningstid.

Om den försäkrade avlider när utbetalningarna påbörjats, fortsätter utbetalningarna till förmånstagare som är i livet, fram till garantitidens slut.

Förmånstagare

Utbetalning av ålderspension med återbetalningsskydd sker till, om inget annat förordnande anmäls till Handelsbanken Liv i första hand den försäkrades make/sambo och i andra hand den försäkrades barn. Förmånstagare kan helt eller delvis avstå från sin rätt. Därvid inträder de närmast efter denna berättigade till utfallande belopp.

Förmånstagare kan väljas ur den krets som anges under punkt 17 i de allmänna villkoren.

Saknas förmånstagare sker ingen utbetalning av återbetalningsskydd.

Tillägg av återbetalningsskydd

Det är möjligt att lägga till återbetalningsskydd för framtida premier om återbetalningsskydd saknas.

Det är även möjligt att lägga till återbetalningsskydd för intjänat försäkringskapital vid inträffad familjehändelse enligt punkt 10 eller vid godkänd hälsoprövning.

Tillägget måste göras innan ålderspensionen börjat betalas ut.

Borttag av återbetalningsskydd

Det är möjligt att ta bort återbetalningsskyddet. Anmälan görs till Handelsbanken Liv.

Om återbetalningsskyddet tagits bort kan det inte återinföras efter att utbetalningen påbörjats.

Premie och premiebetalning

Premier överförs månadsvis till Handelsbanken Liv via SPV.

Fortsättningsförsäkring och efterskydd

Rätt till fortsättningsförsäkring och efterskydd finns inte.

Utbetalning

Ändra pensionsålder

Lägsta ålder för uttag av ålderspension för PA 16 Avdelning I, är tidigast den ålder som enligt författningen gäller som tidigast uttag från den allmänna pensionen.

För PA 16 Avdelning II gäller huvudregeln att lägsta åldern för uttag är 61 år för född 1965 och tidigare. För födda 1966 och senare gäller 63 år som tidigast.

Det är tillåtet att höja pensionsåldern till valfri tidpunkt.

Ändra utbetalningstid

I samband med ansökan om utbetalning av ålderspension kan utbetalningen istället för livsvarig ske under kortare tid lägst 10 och högst 20 år.

Om utbetalning påbörjats kan utbetalningstiden avkortas till lägst 10 år, inklusive den tid som pensionen redan har betalats ut, efter av Handelsbanken Liv godkänd hälsoprövning.

Anmäl ändring

Anmälan om ändring görs till Handelsbanken Liv. Flytt av försäkringskapital görs på valcentralen SPV.se.

Skatteregler

Försäkringen är i skattehänseende tjänstepensionsförsäkring (T) och omfattas av avkastningsskatt.

Ordförklaringar

Entréfond är en fond där pengarna blir placerade innan försäkrad gjort ett aktivt val av fond eller inte gör något val alls. En försäkring kan innehålla fler entréfonder.

Fond består av aktier och andra värdepapper och förvaltas av ett fondbolag. Någon garanti för viss värdeutveckling lämnas inte.

Förmån: Med förmån avses den ersättning som betalas ut från en försäkring.

Förmånstagare är den eller de personer som har rätt till utbetalning från försäkringen.

Försäkrad är den anställda.

Försäkringsbesked är en beskrivning av och bekräftelse på ingånget avtal.

Försäkringskapital är en försäkrings aktuella värde vid varje tidpunkt. Försäkringskapitalet påverkas av bland annat inbetalda premier, avgifter och avkastning.

Försäkringstagare är den arbetsgivare som är ägare av försäkringen.

Garantitid anger det lägsta antal år försäkringen ska utbetalas. Det förutsätter att den försäkrade eller någon av de insatta förmånstagarna lever.

Placeringsprofil anger i procent hur kommande premier och flyttade försäkringskapital till försäkringen fördelas mellan valda fonder.

Skattekategori är den skatterättsliga indelningen i inkomstskattelagen.

Återbetalningsskydd innebär att pensionen betalas ut till förmånstagare vid den försäkrades dödsfall.

Kundklagomål i Handelsbanken Liv

Handelsbankens policy när det gäller klagomål är att de ska behandlas korrekt, omsorgsfullt och så skyndsamt som möjligt. Du har rätt att få ett sakligt svar och kan begära att få det skriftligt om du så önskar. Om ditt klagomål inte kan tillmötesgå har du rätt att få en motivering till detta.

Om du inte är nöjd med Handelsbanken Livs beslut

Om du vill att ett beslut ska omprövas, ska ärendet i första hand bedömas av bolagets klagomålsansvarig, e-post: klagomal_handelsbankenliv@handelsbanken.se

Beslut i ett ärende kan även prövas i:

Handelsbankens Försäkringsnämnd

Box 1325
111 83 Stockholm
E-post: klagomal_handelsbankenliv@handelsbanken.se
(ange Handelsbankens Försäkringsnämnd i rubriken)

Om olika meningar ändå kvarstår hänvisar vi till:

Allmänna reklamationsnämnden (ARN)

Box 174
101 23 Stockholm
Tel: 08-508 860 00
Webbplats: www.arn.se

Personförsäkringsnämnden

Box 24067
104 50 Stockholm
Tel: 08-522 787 20
Webbplats: www.forsakringsnamnder.se/PFN

Allmänna Reklamationsnämnden och Personförsäkringsnämnden är nämnder för alternativ tvistlösning. En anmälan till nämnderna måste vara skriftlig. För att Allmänna Reklamationsnämnden ska pröva ärendet finns bl.a. vissa värde- och tidsgränser. Personförsäkringsnämnden prövar ärenden som innefattar försäkringsmedicinska bedömningar.

Saken kan även prövas i **allmän domstol**.

Råd och upplysning i försäkringsfrågor:

Konsumenternas försäkringsbyrå

Box 24215
104 51 Stockholm
Tel: 0200-22 58 00
Webbplats: www.konsumenternas.se

Konsumentvägledningen i din kommun

www.hallakonsument.se

